Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 4 (2024) · "Milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish va yuqori iqtisodiy o'sish sur'atlarini t... DOI: 10.5281/zenodo.24320915

ta'minlashning ustivor yo'nalishlari" mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

# SIRDARYO VILOYATIDA INNOVATSION RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING O'RNI.

**Pardaboyev Quvonchbek Rustam o'g'li**
**Guliston Davlat universiteti Iqtisodiyot fakulteti**

**Annotatsiya**

Kichik bizneslar innovatsion rivojlanish jarayonida muhim o'rin tutadi. Ular iqtisodiyotni jonlantirishda, yangi texnologiyalarni joriy etishda va jamiyatda ijtimoiy o'zgarishlar yaratishda asosiy aktorlardan biri hisoblanadi. Kichik bizneslar o'zining moslashuvchanligi, yangiliklarga tez javob bera olish qobiliyati va yuqori ixtisoslashuvga ega bo'lishi tufayli innovatsion rivojlanishni tezlashtiradigan kuchga ega. Ushbu maqolada kichik bizneslarning innovatsion rivojlanishdagi o'rni va roli haqida batafsil tushuntiriladi.

**Kalit so'z:** Kichik biznes, innovatsion rivojlanish, innovatsion faoliyat, texnologiyalar, yangi mahsulotlar, raqobatbardoshlik, iqtisodiy o'sish, kichik va o'rta biznes (KOB), innovatsion ekotizim, sarmoya, kichik bizneslarni qo'llab-quvvatlash, yangi texnologiyalarni joriy etish, kichik biznes va davlat qo'llab-quvvatlashi, bozor talablari, yangi g'oyalar, kichik biznesning ijtimoiy roli, innovatsion ekotizim**.**

**Kichik bizneslar va innovatsiya: umumiy tasavvur- i**nnovatsiya deganda yangi g'oyalar, mahsulotlar, jarayonlar va xizmatlarning yaratish va joriy etish tushuniladi. Kichik bizneslar o'zining xususiyatlari bilan innovatsiyani ishlab chiqarish va joriy etishda samarali vositalardan biri bo'lib xizmat qiladi. Kichik va o'rta bizneslar (KOB) odatda katta korxonalarga nisbatan tezroq va kamroq byurokratik to'siqlarga duch kelib, yangi g'oyalarni amalga oshirishi mumkin. Shu bilan birga, ular ko'pincha o'z faoliyatida yuqori darajadagi kreativlik va moslashuvchanlikni namoyish etadi.

2. Kichik Bizneslar Innovatsion Faoliyatni Yaxshilashda

a. Yangi Texnologiyalarni Joriy Etish

Kichik bizneslar o'z faoliyatida yangi texnologiyalarni joriy qilishda katta rol o'ynaydi. Masalan, kichik ishlab chiqarish korxonalari yangi avtomatizatsiya tizimlarini yoki ishlab chiqarish jarayonlarini raqamlashtirish orqali samaradorlikni oshirishi mumkin. Bu texnologiyalar ko'pincha katta kompaniyalar tomonidan qabul qilinishi ancha vaqt olishi mumkin, chunki ular ko'p resurslarni va sarmoyalarni talab qiladi. Kichik bizneslar esa cheklangan mablag' bilan yangiliklarni tezda joriy etishi mumkin.

b. Mahsulot va Xizmatlar Innovatsiyasi

Kichik bizneslar bozor talablari va mijoz ehtiyojlariga tez moslashuvchan tarzda javob bera olishadi. Ular yangi mahsulotlar yoki xizmatlar yaratishda katta imkoniyatlarga ega. Odatda, kichik bizneslar innovatsion mahsulotlarni yaratish va yangi bozorlarni zabt etish uchun yangi g'oyalar bilan chiqishadi. Ular bozorni izchil o'rganib, mijozlar tomonidan talab qilinadigan yangi mahsulotlarni ishlab chiqarish uchun o'zining cheklangan resurslarini yo'naltiradi.

c. Raqobatbardoshlikni Oshirish

Innovatsion yondashuv kichik bizneslarning raqobatbardoshligini oshiradi. Agar kichik kompaniya yangi texnologiyalarni o'z faoliyatiga tatbiq etsa, u o'zining mahsulotlarini yanada sifatli va samarali tarzda taqdim etishi mumkin. Bu esa raqobatni kuchaytiradi va bozorning yuqori segmentida joylashishga yordam beradi.

3. Kichik Bizneslar Innovatsiya Ekotizimining Qismidir

Innovatsion rivojlanishda kichik bizneslar nafaqat o'z faoliyatida yangi g'oyalarni joriy etish, balki kengroq innovatsion ekotizimni yaratishda ham muhim o'rin tutadi.



Published: 23.12.2024

**Cite this article:** Pardaboyev Quvonchbek Rustam o'g'li (2024). Sirdaryo viloyatida innovatsion rivojlanishda kichik biznesning o'rni. Emro Science and Education, 1(4). https://doi.org/10.5281/zenodo.24320915

*© 2024 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.*

Innovatsion ekotizimda, odatda, tadqiqot institutlari, universitetlar, davlat tashkilotlari va yirik kompaniyalar bilan hamkorlik qilish zarur. Kichik bizneslar o‘zining innovatsion g‘oyalarini amalga oshirishda shu tarmoqdagi boshqa ishtirokchilar bilan hamkorlik qilishi mumkin.

Shu bilan birga, kichik bizneslar o‘zgaruvchan bozor sharoitlariga moslashish va yangi ehtiyojlarni qondirishda katta yuksalishlarni amalga oshirishi mumkin. Ular yangi ish o‘rinlarini yaratish, ijtimoiy barqarorlikni ta’minlash va iqtisodiy o‘sishning barqarorligini saqlashda ham o‘z hissa qo‘shadilar.

4. Kichik Bizneslar Innovatsion Rivojlanishning Eng Yirik Qiyinchiliklariga Qarshi Kurashish

Innovatsion jarayonlar kichik bizneslar uchun ba’zan muayyan qiyinchiliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Ularning eng katta muammolaridan biri – sarmoya yetishmasligi. Innovatsion loyihalar katta moliyaviy resurslarni talab qilishi mumkin, va kichik bizneslar bu resurslarni topishda qiynaladi. Shuningdek, yangi texnologiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirishda kerakli bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lmaslik ham muhim to‘siq bo‘lishi mumkin.

Bundan tashqari, kichik bizneslar innovatsiya jarayonini boshqarishda yuqori darajadagi ilmiy va texnik tayyorgarlikka ega bo‘lmasligi sababli, ko‘pincha yangi texnologiyalarni joriy qilishda to‘siqlarga duch keladilar. Shu bois, davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, masalan, innovatsion grantlar, sarmoya jalb qilish va texnologik infratuzilma yaratish kabi vositalar kichik bizneslarga yordam beradi.

5. Kichik Bizneslarga Yordam: Innovatsion Rivojlanishning Kelajagi

Kichik bizneslar uchun innovatsion faoliyatni rivojlantirishni ta’minlashda davlat va boshqa tashkilotlarning qo‘llab-quvvatlashi katta ahamiyatga ega. Dasturlar va grantlar orqali kichik bizneslarga moliyaviy yordam ko‘rsatish, texnologik rivojlanish uchun zarur infratuzilma yaratish, o‘quv dasturlari va seminarlar tashkil qilish kabi chora-tadbirlar kichik bizneslarning innovatsion faoliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Shuningdek, yangi g‘oyalar va texnologiyalarni yaratishda ilmiy hamkorlikni rivojlantirish, universitetlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, zamonaviy tadqiqotlarga sarmoya kiritish kabi faoliyatlar kichik bizneslarning innovatsion salohiyatini oshiradi.

Xulosa

Kichik bizneslar innovatsion rivojlanishda muhim o‘rin tutadi. Ular yangi texnologiyalarni tezda joriy etish, mahsulot va xizmatlarni takomillashtirish, raqobatbardoshlikni oshirish va yangi bozorlarni zabt etishda samarali ishtirok etadilar. Biroq, kichik bizneslarning innovatsion faoliyatini rivojlantirish uchun ularni qo‘llab-quvvatlash, moliyaviy va texnik resurslar bilan ta’minlash zarur. Innovatsion rivojlanishning muvaffaqiyatli bo‘lishi kichik bizneslarning faoliyatini yanada samarali qilishga va iqtisodiyotda barqaror o‘sishni ta’minlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Олимова Н. Х., Юлдашев Д. Т. The role of small business and private entrepreneurship in the economic activities // Молодой ученый. — 2016. — №9. — С. 682-683

2. Dr. Jay A. Dewhurst ―Biznesga kirish va biznesni rivojlantirish‖ 1-nashr 2014 yil. bookboon.com. ISBN-978-87-403-0758-0

3. Gofurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt.fan. doktori T.: 2017. 30 b

1. Gofurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt.fan. doktori T.: 2017. 30 b

2. Gofurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt.fan. doktori T.: 2017. 30 b
3. Gofurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt.fan. doktori T.: 2017. 30 b
4. Gofurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt.fan. doktori T.: 2017. 30 b
4. Eshov M. P. O‘zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlanishi: omillar, natijalar va istiqbollari. Mono-gra□ya.T, 2017. 80 b.
5. Gofurov U. V. Kichik biznesni davlat tomonidan tartibga solishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish. Dis. Avt.ref. iqt.fan. doktori T.: 2017. 30 b.

## TAKIM ÇALIŞMASINA YATKINLIK, DUYGUSAL ZEKÂ VE PROBLEM ÇÖZME BECERILERI ARASINDAKI İLIŞKI

Prof.Dr. Mehmet Oğuzhan
İLBAN Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye Uygulamalı Bilimler Fakültesi,
Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü
ilban@balikesir.edu.tr

**ÖZET**

Bu çalışmada; takım çalışması, duygusal zekâ ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkiler incelemektedir. Özellikle uygulamalı bilimler fakültelerinde eğitim gören üniversite öğrencilerinin bu beceriler açısından mevcut durumlarını analiz etmek ve takım çalışması derslerinin önemini vurgulamak temel amaç olarak belirlenmiştir. Araştırma, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Burhaniye Uygulamalı Bilimler Fakültesinde öğrenim gören lisans öğrencileri üzerinde gerçekleştirilecektir. Nicel araştırma yöntemlerine göre ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilecek olan araştırmada veriler, kişisel bilgi formu, takım çalışmasına yatkınlık, duygusal zeka ve problem çözme becerileri ölçeğinden oluşan anket ile toplanacaktır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 26.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilecektir. İstatistiksel analizler sonucunda bu üç değişken arasındaki ilişki incelenerek, takım çalışması dersinin bu değişkenler üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, takım çalışmasına yatkınlık, duygusal zekâ ve problem çözme becerilerinin birbirleriyle aralarında anlamlı ilişkiler olduğu saptanmıştır. Ayrıca, uygulamalı bilimler fakültelerindeki takım çalışması odaklı derslerin bu becerilerin geliştirilmesine önemli katkılarının olduğu görülmüştür. Çalışmanın sonuçları, uygulamalı bilimler fakültelerindeki eğitim programlarının yeniden yapılandırılması ve sürdürülebilir gelişim hedefleri doğrultusunda öğrencilerin mezuniyet sonrası iş gücü piyasasına hazırlıklı olmasını sağlamak adına önemli veriler sağlayacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak, takım çalışması, duygusal zeka ve problem çözme becerilerinin entegre bir şekilde ele alınması ve eğitim süreçlerine dâhil edilmesi, bireylerin hem kişisel hem de profesyonel gelişimlerini destekleyerek modern ekonominin ihtiyaçlarını karşılamalarına yardımcı olacaktır.

**Anahtar Kelimeler:** Takım Çalışması, Duygusal Zekâ, Problem Çözme Becerisi.

GİRİŞ

Takım çalışması, ortak bir hedefe ulaşmak için bir grup bireyin iş birliği içinde çalışmasını ifade eder. Etkili takım çalışması, iletişim, güven, uyum ve ortak sorumluluk gibi unsurları içerir. İş dünyasında, takım çalışması becerileri, projelerin başarısı ve verimliliği için kritik bir rol oynar. Özellikle karmaşık ve çok disiplinli projelerde,